

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

К.В. Балабанов
«18» травня 2018 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ЖУРНАЛІСТИКА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 06 Журналістика
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 061 Журналістика
(код та найменування спеціальності)

Журналістика

Назва освітньо-професійної програми

Спеціалізація (за необхідністю) _____

СХВАЛЕНО

Протокол засідання Вченої ради МДУ

від 14.05.2018 № 11

Освітня програма вводиться в дію з вересня 20 18 р.

Ректор К.В. Балабанов

(наказ № 191 від 18.05. 20 18 р.

«18» травня 2018 р.

I. Преамбула

Розроблено і внесено кафедрою соціальних комунікацій

Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради МДУ від 14 травня
2018 р. протокол № 11

Розробники програми:

доктор філологічних наук, професор кафедри соціальних комунікацій МДУ
Безчотнікова С.В.,

старший викладач кафедри соціальних комунікацій МДУ Вялкова І.О.,

асистент кафедри соціальних комунікацій МДУ Нищик Г.В.

Рецензенти:

директор-редактор муніципального «Радіо Приазов'я» Грамматиков В. А.

доктор наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики та філології
Сумського державного університету Садівничий В. О.

II. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061-Журналістика
Освітня кваліфікація	Бакалавр журналістики
Кваліфікація в дипломі	Бакалавр журналістики
Опис предметної області	Практико-орієнтована модель освітньої програми, що включає здобуття навичок виготовлення студентами власного медіа продукту через стажування у ЗМК різних типів, проходження ознайомчої, навчальної практик у різних медіа, проведення наукових досліджень прикладного характеру на основі матеріалів, зібраних під час стажування.
Фокус програми: загальна / спеціальна	Загальна
Орієнтація програми	Академічна
Академічні права випускників	Можливість навчатися за програмою другого циклу за відповідною галуззю знань, отримувати ступінь магістра журналістики.
Працевлаштування випускників (для регульованих професій)	Випускники здатні виконувати професійну роботу журналіста у засобах масової інформації, можуть обіймати первинні посади: завідувача фотолабораторії, завідувача фільмотеки, завідувача коректорської, ведучого програм, кореспондента, літературного співробітника, редактора, асистента режисера телебачення, асистента звукорежисера, фотокореспондента, асистента телеоператора, диктора, інтерв'юера.

III. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти. Тип диплому.

Обсяг освітньо-професійної програми бакалавра становить 240 кредитів ЄКТС.

Цикл загальної підготовки – 25, цикл професійної підготовки – 75.

Тип диплому: одиничний ступінь

IV. Перелік компетентностей випускника

Компетентності	Шифр компетентностей
<i>Інтегральна:</i>	
Здатність виконувати складні спеціалізовані завдання в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов щодо забезпечення ефективності комунікаційної діяльності.	КК-1
<i>Загальні:</i>	
Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.	КЗ-1
Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	КЗ-2
Здатність спілкуватися іноземною мовою.	КЗ-3
Здатність опановувати знання і розуміти предметну сферу та професійну діяльність.	КЗ-4
Здатність бути критичним і самокритичним.	КЗ-5
Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних компетентних джерел.	КЗ-6
Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.	КЗ-7
Здатність працювати в міжнародному контексті.	КЗ-8
здатність до адаптації та виконання дій у нових, незвичних ситуаціях.	КЗ-9
Здатність до безпечного виконання професійної діяльності.	КЗ-10
Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.	КЗ-11
Здатність до роботи в команді.	КЗ-12
Здатність до міжособистісної взаємодії.	КЗ-13
Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	КЗ-14
Здатність діяти автономно.	КЗ-15
Здатність поважати різноманітність, мультикультурність.	КЗ-16
Здатність навчатися та опановувати сучасні знання.	КЗ-17
<i>Професійні:</i>	
Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.	КП-1

Здатність оцінювати отримані знання з погляду можливості їх застосування у професійній діяльності.	КП-2
Здатність організувати і проводити професійну діяльність у сфері соціальних комунікацій.	КП-3
Здатність формувати інформаційний контент.	КП-4
Здатність створювати інформаційний продукт.	КП-5
Здатність організувати й контролювати командну й професійну діяльність.	КП-6
Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.	КП-7
Здатність проводити дослідження для ефективного просування медійного продукту.	КП-8
Здатність розвивати й підтримувати на якісному рівні професійну діяльність.	КП-9

V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Програмні результати навчання.

- РН-1 Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення і методи не соціальнокомунікаційних наук.
- РН-2 Використовувати державну мову в професійній діяльності.
- РН-3 Використовувати іноземну мову в професійній діяльності.
- РН-4 Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.
- РН-5 Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або колегами.
- РН-6 Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
- РН-7 Відтворювати інформаційні та комунікаційні технології.
- РН-8 Виконувати оперативний пошук необхідних джерел інформації за межами України.
- РН-9 Складати новий план дій з огляду на ситуацію.
- РН-10 Дотримуватися принципів і правил безпечної діяльності.
- РН-11 Практикувати спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.
- РН-12 Координувати виконання завдання із завданнями колег.
- РН-13 Практикувати ведення розмови, демонструючи уважне сприйняття розмови й точну реакцію на співбесідника.
- РН-14 Самостійно організувати спілкування на задану тему.
- РН-15 Дотримуватися інтересів, поглядів співбесідника, аудиторії.
- РН-16 Демонструвати повагу до різноманітності та мультикультурності.
- РН-17 Виокремлювати у виробничих ситуаціях під час виконання завдань факти, події, відомості, процеси, в яких бракує знань і які не вдається відтворити, що передбачає необхідність у самоосвіті та професійному удосконаленні.
- РН-18 Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

- РН-19 Оцінювати отримані знання з погляду можливостей їх застосування в професійній діяльності.
- РН-20 Використовувати стандарти професійної діяльності.
- РН-21 Генерувати інформаційний контент.
- РН-22 Створювати інформаційний продукт.
- РН-23 Координувати роботу колег.
- РН-24 Пропонувати створений медійний продукт.
- РН-25 Планувати дослідження для ефективного просування медійного продукту.
- РН-26 Демонструвати найкращі зразки професійної діяльності.

2. Стиль та методика навчання

А. Підходи до викладання та навчання

Використовується комплексний підхід, який передбачає поєднання декількох технологій навчання: проблемно-орієнтованої – під час лекційних та семінарських занять; самонавчання – у процесі самостійної роботи студентів.

Значна частина навчального процесу приділяється опануванню практичних навичок журналістської майстерності в різних за видами сферах професійної діяльності.

Б. Система оцінювання

Усні та письмові экзамени, практика, презентації, проектні роботи, кваліфікаційні іспити.

3. Рекомендований перелік навчальних дисциплін і практик. Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки.

Обсяг освітньої складової освітньо-професійної програми підготовки бакалавра журналістики становить 240 кредитів ЄКТС.

Розподіл змісту освітньої складової за критеріями нормативності та вибіркості

Таблиця 1

Цикл дисциплін	Загальна кількість кредитів	У тому числі:	
		нормативні дисципліни, кредитів	вибіркові дисципліни, кредитів
Загальна підготовка	60 (25%)	45 (18%)	15 (7%)
Професійна підготовка	180 (75%)	135 (57%)	45 (18%)
Усього для ступеня бакалавра	240	180 (75%)	60 (25%)

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою. Практична підготовка передбачає проходження різних видів практики.

Формами підсумкового контролю з навчальних дисциплін є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості навчання.

Таблиця 2

Перелік компонент ОПП

Код н/д	Шифр дисципліни за навчальним закладом	Компоненти освітньої програма (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
OK1	ННДЗП01	Філософія	3	Екзамен
OK2	ННДЗП02	Історія української культури	3	Екзамен
OK3	ННДЗП03	Іноземна мова	6	Екзамен, залік
OK4	ННДЗП04	Історія України	3	Екзамен
OK5	ННДЗП05	Політологія	3	Екзамен
OK6	ННДЗП06	Українська мова у професійному спілкуванні	3	Екзамен
OK7	ННДЗП07	Основи екології	3	Залік (диф.)
OK8	ННДЗП08	Фізичне виховання	3	Залік (диф.)
OK9	ННДЗП09	Комп'ютерні системи та технології (за проф. спрямуванням)	3	Екзамен
OK10	ННДЗП10	Основи психології	3	Екзамен
OK11	ННДЗП11	Основи економічної теорії	3	Екзамен
OK12	ННДЗП12	Основи правознавства	3	Екзамен
OK13	ННДЗП13	Безпека життєдіяльності у галузі соціальних комунікацій	3	Залік
OK14	ННДЗП14	Методологія та організація журналістичнознавчих досліджень	3	Екзамен
Дисципліни професійної підготовки				
OK15	ННДПП01	Вступ до спеціальності	3	Екзамен
OK16	ННДПП02	Етика соціальних комунікацій	4	Екзамен
OK17	ННДПП04.1	Агенційна журналістика	6	Залік, екзамен
OK18	ННДПП04.2	Фотожурналістика та	14	Екзамен, заліки

		фотомистецтво		
OK19	ННДПП04.3.1	Газетно-журнальний фах. Модуль 1. Газетно-журнальне виробництво	5	Екзамен
OK20	ННДЗП04.3.2.	Газетно-журнальний фах. Модуль 2. Газетно-журнальні жанри	6	Екзамен
OK21	ННДНН04.3.3	Газетно-журнальний фах. Модуль 3. Газетно-журнальний менеджмент	5	Екзамен
OK22	ННДПП04.4.1	Радіофах. Модуль 1. Радіовиробництво	5	Екзамен
OK23	ННДПП04.4.2	Радіофах. Модуль 2. Радіожанри	5	Екзамен
OK24	ННДПП04.4.3	Радіофах. Модуль 3. Прямоефірне радіомовлення	2	-
OK25	ННДПП04.4.4	Радіофах. Модуль 4. Радіоменеджмент	5	Екзамен
OK26	ННДПП04.5.1	Телевізійний фах. Модуль 1. Телевиробництво	5	Екзамен
OK27	ННДПП04.5.2	Телевізійний фах. Модуль 2. Телевізійні жанри	5	Екзамен
OK28	ННДПП04.5.3	Телевізійний фах. Модуль 3. Прямоефірне телевізійне мовлення	2	-
OK29	ННДПП04.5.4	Телевізійний фах. Модуль 4. Телевізійний менеджмент	5	Екзамен
OK30	ННДПП04.6.1	Інтернет-журналістика. Модуль 1. Жанри в Інтернеті	3	Екзамен
OK31	ННДПП04.6.2	Інтернет-журналістика. Модуль 2. Організація роботи конвергентної редакції	4	Екзамен
OK32	ННДПП05	Мультимедійні технології та мультимедіадизайн	7	Екзамен, залік
OK33	ННДПП06	Видавнича справа та редагування	3	Залік
OK34	ННДПП07	Публіцистика	3	Екзамен
OK35	ННДПП08	Масова комунікація та інформація	3	Залік
OK36	ННДПП09	Соціологія масової комунікації	3	Екзамен
OK37	ННДПП11	Курсова робота з журналістського фаху	6/4	Заліки (диф.)

OK38	ННДПП12	Навчально-ознайомча практика	4	Залік (диф.)
OK39	ННДПП13	Навчальна практика	8	Залік (диф.)
OK40	ННДПП14	Навчально-виробнича практика	4	Залік (диф.)
Вибіркові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
ВБ1	ВНДЗП01	Дисципліна за вибором №1 (Медіаправо)	3	Залік
ВБ2	ВНДЗП02	Дисципліна за вибором №2 (Історія кіно- та телемистецтва)	3	Залік
ВБ3	ВНДЗП03	Дисципліна за вибором №3 (Історія світової літератури та літературно-художньої критики)	3	Залік
ВБ4	ВНДЗП04	Дисципліна за вибором №4 (Спічрайтинг)	3	Залік
ВБ5	ВНДЗП05	Дисципліна за вибором №5 (Нормативні основи функціонування ЗМК)	3	Залік
Дисципліни професійної підготовки				
ВБ6	ВНДПП01	Дисципліна за вибором №1 (Постановка голосу)	3	Залік
ВБ7	ВНДПП02	Дисципліна за вибором №2 (Інтернет-професії комунікаційного циклу)	3	Залік
ВБ8	ВНДПП03	Дисципліна за вибором №3 (Історія журналістики)	10	Екзамен, залік
ВБ9	ВНДПП05	Дисципліна за вибором №5 (Риторика та літературна творчість)	4	Екзамен
ВБ10	ВНДПП06	Дисципліна за вибором №6 (Права людини і медіа)	4	Екзамен
ВБ11	ВНДПП07	Дисципліна за вибором №7 (Дисидентські комунікації та альтернативні медіа)	3	Залік
ВБ12	ВНДПП08	Дисципліна за вибором №8 (Спецкурс №1)	3	Залік
ВБ13	ВНДПП09	Дисципліна за вибором №9 (Спецкурс №2)	3	Залік
ВБ14	ВНДПП010	Дисципліна за вибором №10 (Практикум зі сценарної майстерності)	3	Екзамен

В15	ВНДПП011	Дисципліна за вибором №11 (Іміджологія)	3	Залік
ВБ16	ВНДПП012	Дисципліна за вибором №12 (Гендерна проблематика в мас-медіа)	3	Залік
ВБ17	ВНДПП013	Дисципліна за вибором №13 (Реклама та зв'язки з громадськістю)	3	Залік
ВБ18	ВНДПП014	Дисципліна за вибором №14 (Медіаосвіта та медіакритика)	6	Екзамен

Таблиця 3

Структурно-логічна схема підготовки

Семестр	Зміст навчальної діяльності		
	Шифр дисципліни	Назва дисципліни	Обсяг кредитів
1	ОК6	Українська мова у професійному спілкуванні	3
1	ОК15	Вступ до спеціальності	3
1	ОК16	Етика соціальних комунікацій	4
1	ОК19	Газетно-журнальний фах. Модуль 1. Газетно-журнальне виробництво	5
1	ОК22	Радіофах. Модуль 1. Радіовиробництво	5
1,2	ОК17	Агенційна журналістика	6
1,2	ОК3	Іноземна мова	6
1,2	ОК8	Фізичне виховання	3
1,4,5	ОК18	Фотожурналістика та фотомистецтво	14
2	ОК2	Історія української культури	3
2	ОК4	Історія України	3
2	ОК9	Комп'ютерні системи та технології (за професійним спрямуванням)	3
2	ОК13	Безпека життєдіяльності у галузі соціальних комунікацій	3
2	ОК33	Видавнича справа та редагування	3
2	ОК38	Навчально-ознайомча практика	4
3	ОК1	Філософія	3

3	OK7	Основи екології	3
3	OK12	Основи правознавства	3
3	ВБ1	Дисципліна за вибором№2. Історія кіно- та телемистецтва	3
3	ВБ3	Дисципліна за вибором№3. Історія світової літератури та літературно-художньої критики	3
3	ВБ18	Дисципліна за вибором№14. Медіаосвіта та медіакритика	6
3,4	OK20	Газетно-журнальне виробництво. Модуль 2. Газетно-журнальні жанри	6
3,4	OK23	Радіофах. Модуль 2. Радіожанри	5
3,6	OK39	Навчальна практика	8
4	OK10	Основи психології	3
4	OK11	Основи економічної теорії	3
4	OK26	Телевізійний фах. Модуль 1. Телевиробництво	5
4	ВБ1	Дисципліна за вибором№1. Медіаправо	3
4	ВБ4	Дисципліна за вибором№4. Спічрайтинг	3
4,6	OK37	Курсова робота з журналістського фаху	6
5	OK5	Політологія	3
5	OK21	Газетно-журнальний фах. Модуль 3. Газетно-журнальний менеджмент	5
5	OK24	Радіофах. Модуль 3. Прямоефірне радіомовлення	2
5	OK25	Радіофах. Модуль 4. Радіоменеджмент	5
5	OK28	Телевізійний фах. Модуль 3. Прямоефірне телевізійне мовлення	2
5	OK35	Масова комунікація та інформація	3
5	ВБ5	Дисципліна за вибором№5. Нормативні основи функціонування ЗМК	3
5	ВБ6	Дисципліна за вибором№1. Постановка голосу	3
5	ВБ16	Дисципліна за вибором№12. Гендерна проблематика в мас-медіа	3
5,6	OK27	Телевізійний фах. Модуль 2. Телевізійні жанри	5
6	OK30	Інтернет-журналістика. модуль 1. Жанри в Інтернеті	3
6	OK34	Публіцистика	3
6	OK36	Соціологія масової комунікації	3
6	ВБ12	Дисципліна за вибором№8 Спецкурс №1	3

6,7	OK32	Мультимедійні технології та мультимедіадизайн	7
7	OK14	Методологія та організація журналістичкознавчих досліджень	3
7	OK29	Телевізійний фах. Модуль 4. Телевізійний менеджмент	5
7	ВБ9	Дисципліна за вибором№5. Риторика та літературна творчість	4
7	ВБ10	Дисципліна за вибором№6. Права людини і медіа	4
7	ВБ11	Дисципліна за вибором№7. Дисидентські комунікації та альтернативні медіа	3
7	ВБ13	Дисципліна за вибором№9. Спецкурс №2	3
7,8	ВБ8	Дисципліна за вибором№3. Історія журналістики	10
8	OK31	Інтернет-журналістика. Модуль 2. Організація роботи конвергентної редакції	4
8	OK37	Курсова робота з журналістського фаху	4
8	OK40	Навчально-виробнича практика	4
8	ВБ7	Дисципліна за вибором№2. Інтернет-професії комунікаційного циклу	3
8	ВБ14	Дисципліна за вибором№10. Практикум зі сценарної майстерності	3
8	ВБ15	Дисципліна за вибором№11. Іміджологія	3
8	ВБ18	Дисципліна за вибором№13. Реклама та зв'язки з громадськістю	3

Схематично співвідношення між результатами навчання та компетентностями представлено у вигляді *матриці* (Таблиця 4), рядки якої містять результати навчання (РН) за окремими дисциплінами освітньої програми, а стовпці – компетентності (К), які студент набуває в результаті успішного навчання за даною освітньою програмою.

Таблиця 4

Матриця відповідності визначених ОПП результатів навчання та компетентностей (бакалавра)

Програмні результати навчання/ Навчальна дисципліна	Інтегральна компетентність	Компетентності																									
		Загальні компетентності																Спеціальні (фахові) компетентності									
		КЗ-1	К-3-2	К-3-3	К-3-4	К-3-5	К-3-6	К-3-7	К-3-8	К-3-9	КЗ-10	КЗ-11	КЗ-12	КЗ-13	КЗ-14	КЗ-15	КЗ-16	КЗ-17	К-1-1	К-1-2	К-1-3	К-1-4	К-1-5	К-1-6	К-1-7	К-1-8	К-1-9
РН-1, РН-16/ Філософія	Здатність виконувати складні спеціалізовані завдання в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування і методів соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов щодо забезпечення					+										+	+										
РН-1, РН-11, РН-16/ Історія української культури			+													+	+	+		+							
РН-3, РН-8/ Іноземна мова		+	+						+				+					+									
РН-1, РН-16/ Історія України			+				+									+	+	+									
РН-1, РН-11, РН-16/ Політологія							+										+	+			+						
РН-2, РН-13, РН-14/ Українська мова у професійному спілкуванні		+	+										+						+		+						
РН-10 / Основи екології							+											+									
РН-10/ Фізичне виховання											+		+	+													
РН-1, РН-6, РН-7, РН-8, РН-21/ Комп'ютерні системи та технології		+							+					+	+				+		+		+				

PH-4, PH-5, PH-7, PH-12, PH-14, PH- 15, PH-26/ Навчально- ознайомча практика
PH-4, PH-5, PH-7, PH-10, PH-11, PH- 12, PH-14, PH-20, PH-21, PH-22, PH- 23, PH-24/ Навчальна практика
PH-4, PH-5, PH-6, PH-7, PH-9, PH-10, PH-11, PH-12, PH- 14, PH-20, PH-21, PH-22, PH-23, PH- 24, PH-26 / Навчально- виробнича практика
PH-9, PH-10, PH-16, PH-20/ Дисципліна за вибором. Медіаправо
PH-6, PH-19/ Дисципліна за вибором. Історія кіно- та телемистецтва
PH-6, PH-19/ Дисципліна за вибором. Історія світової літератури та літературно- художня критика

																+		+								+
+										+						+		+	+		+					+
+																+	+	+	+			+	+	+	+	+
+					+	+								+				+	+							+
+															+		+		+							+
																	+			+						+

PH-2, PH-5, PH-6, PH-13, PH-14/ Дисципліна за вибором. Риторика та літературна творчість
PH-4, PH-6, PH-9, PH-10, PH-15, PH- 16, PH-20/ Дисципліна за вибором. Права людини і медіа
PH-4, PH-6, PH-19/ Дисципліна за вибором. Дисидентські комунікації та альтернативні медіа
PH-5, PH-8, PH-19/ Дисципліна за вибором. Практикум зі сценарної майстерності
PH-1, PH-4, PH-6, PH-9, PH-13, PH-18/ Дисципліна за вибором. Іміджологія
PH-1, PH-4, PH-6, PH-9, PH-11, PH-14,

+			+	+										+	+					+			+
+			+	+			+			+	+			+	+					+			+
			+	+										+		+	+	+	+				+
+							+			+				+	+					+			
+			+		+	+									+	+			+		+	+	+
+				+			+				+			+		+				+			+

РН-15, РН-16, РН-20/ Дисципліна за вибором. Гендерна проблематика в мас-медіа																									
РН-1, РН-4, РН-6, РН-7, РН-18, РН-21, РН-25/ Дисципліна за вибором. Реклама та зв'язки з громадськістю	+			+		+	+		+		+						+	+	+				+		+
РН-5, РН-6, РН-14, РН-17, РН-19 / Дисципліна за вибором. Медіаосвіта та медіакритика	+			+	+							+	+				+	+	+	+	+				+

Опис нормативних навчальних дисциплін наведено в Додатку А.

Опис варіативних навчальних дисциплін подано в Додатку В.

VI. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестаційні экзамени з «Теорії журналістики, комунікації та журналістської творчості» та «Історії журналістики».
Вимоги до атестаційного / єдиного державного кваліфікаційного екзамену (за наявності)	Наявність портфоліо у кожного студента, в якому зібрані роботи в різних напрямках та жанрах журналістики.

Атестація випускників спеціальності 061 Журналістика проводиться у формі складання кваліфікаційних іспитів з «Теорії журналістики, комунікації та журналістської творчості» та «Історії журналістики» та завершується видачею документа встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації «Бакалавр журналістики».

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У навчальному закладі функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, яка передбачає здійснення таких процедур і заходів.

- Визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти.
- Здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм.
- Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників ВНЗ та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті навчального закладу або в будь-який інший спосіб.
- Забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів.
- Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом.
- Забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації.
- Забезпечення ефективності системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників університету і здобувачів вищої освіти.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

А. Офіційні документи:

1. ESG – http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-andguidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
2. ISCED (МСКО) 2011 – <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011- en.pdf>.
3. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 – <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/iscedfields-of-education-training-2013.pdf>.
4. Закон «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010.– К. : Видавництво «Соцінформ», 2010.
6. Національна рамка кваліфікацій – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
7. Перелік галузей знань і спеціальностей – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266- 2015-п>.

Б. Корисні посилання:

8. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
9. Національний глосарій 2014 – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.
10. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>.
11. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
12. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.

Опис нормативних навчальних дисциплін

Дисципліни циклу загальної підготовки

ННДЗП01 Філософія

Мета: набуття студентами знань про генезис, розвиток і зазначення філософських ідей у всесвітній культурі, знайомство із сучасною філософією, опанування філософськими методами, аналізом та вирішенням філософських проблем сучасності; формування світогляду, свідомості та самосвідомості студентів.

Завдання: залучення до історії людської думки; формування критичного мислення, розвиток вміння висловлювати свої думки, виступати публічно, аргументувати і доводити свою точку зору, шанобливо ставитися до інших точок зору; вироблення здатності аналізувати та інтерпретувати інформацію, працювати з різними джерелами, класифікувати, обробляти філософську і будь-яку гуманітарну інформацію; знайомство і прилучення до загальнолюдських цінностей, вироблення навичок культури соціальних відносин, здатності до соціальної адаптації.

Змістовні модулі:

1. Антична та середньовічна філософія.
2. Філософія нового часу.
3. Сучасна філософія.

ННДЗП02 Історія української культури

Мета: сформувати у студентів систему знань про унікальність української культури, її роль та місце в світовому культурному просторі.

Завдання: сформувати у студентів розуміння унікальності національного культурного простору на основі з'ясування проблеми культурогенезу; познайомити з основними досягненнями української культури в її діяхронному вимірі; виявити детермінованість та закономірності культурного процесу, оцінити історичний розвиток культури на основі порівняння української культури з європейською та світовою; оцінити еволюцію мистецького розвитку в контексті проблеми співвідношення традиції і новаторства.

Змістові модулі:

1. Національна культура у світовій культурологічній парадигмі. Український культурогенез.
2. Етапи формування та розвитку української культури.
3. Українська культура в умовах євроінтеграції.

ННДЗП03 Іноземна мова

Мета: формування у студентів загальних та професійно-орієнтованих комунікативних компетенцій для забезпечення ефективного іншомовного спілкування, та розвитку здатності реалізовувати вміння і навички в академічній, професійній, науковій, та соціально-громадянських сферах комунікації, що дозволить вільно і впевнено використовувати іноземну мову (англійську) на рівні бакалавра та компетентного професіонала згідно із Загальноєвропейськими рівнями мовної освіти.

Завдання: удосконалення знань, навичок і вмінь з англійської мови, набутих протягом навчання у ВНЗ у різних видах мовленнєвої діяльності й подальшому системному засвоєнні лексики й граматики англійської мови; удосконалення вмінь та навичок діалогічного та монологічного мовлення на професійно-орієнтовані теми; техніки читання і розуміння того, що читається; аудіювання, письмо; робота з текстами на професійну тематику; вивчення професійної лексики; оволодіння знаннями про культуру, історію та традиції, а також про професійно зорієнтовану сферу життя Великобританії та США.

Змістовні модулі:

1. Educational sphere.
2. Personal sphere.
3. Public sphere.

ННДЗП04 Історія України

Мета: формування знань про заселення українських земель, формування української нації та розвиток інших етнічних спільнот, історію української державності, соціально-економічні, політичні, культурні процеси, що складають змістовий пласт історії України від найдавніших часів до початку ХХІ ст.

Завдання: виховання у студентів на фактах історії України почуття національної гідності, патріотизму, почуття відповідальності за вивчення історії України, як основи для засвоєння широкої системи історичних знань; вивчення історичного процесу за принципом історизму, об'єктивності та науковості; формування нового історичного мислення шляхом співставлення полярних точок зору і різних фактів, розвинення вміння аналізувати історичний матеріал; робити ґрунтовні висновки, використовуючи різні типи історичних джерел; навчити розрізняти історичний факт від історичного міфу, викривати стереотипи, упередженість, необ'єктивність, розвинути вміння робити виважені висновки та самостійні оцінки історичних подій, явищ, толерантно сприймати багатоетнічні, полікультурні явища національної та світової історії; розглядати історію України в європейському та світовому контекстах; формувати національну самобутність і почуття патріотизму.

Змістовні модулі:

1. Українські землі від найдавніших часів до початку ХХ ст.
2. Українські землі у першій половині ХХ ст.
3. Україна у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.

ННДЗП05 Політологія

Мета: засвоєння студентами основних категорій та закономірностей світового політичного процесу і сучасного етапу політичного життя України, вміння правильно застосовувати свої знання в політичному житті, грамотно оцінювати політичні факти, вільно орієнтуватися в структурі політичної системи України.

Завдання: надання студентам систематизованих знань щодо політичної науки, виховання у них високого рівня політичної свідомості та поважного ставлення до Конституції України, законів України. Студенти повинні оволодіти певною сумою знань та уявлень про створення та розвиток України, реформування сучасної політичної системи України.

Змістові модулі:

1. Політологія в системі соціально-гуманітарного знання.
2. Історія світової та української політичної думки.
3. Головні напрями політологічної науки.

ННДЗП06 Українська мова у професійному спілкуванні

Мета: підвищення рівня теоретичних знань та розвиток практичних навичок студентів щодо мовних умінь і навичок у професійній сфері; практичне опанування студентами умінь ділового мовлення на рівні, достатньому для професійної діяльності; формування комунікативної компетентності студентів.

Завдання: підвищення загального рівня грамотності студентів; засвоєння основних відомостей про українську мову як багатоаспектну лінгвістичну систему; формування, розвиток та закріплення навичок та вмінь правильного використання усталених мовностилістичних засобів української мови; докладне вивчення зразків оформлення різних видів документів; формування вмінь культури мовлення у професійній діяльності.

Змістовні модулі:

1. Основи культури української мови.
2. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.
3. Усна форма спілкування як інструмент професійної діяльності.

ННДЗП07 Основи екології

Мета: підвищення екологічної інформованості, вельми актуальне в період екологічної кризи, і заповнення прогалів в загальній фундаментальній природничо-науковій освіті студентів, ознайомлення студентів з глобальними екологічними проблемами і прогнозами розвитку людства у зв'язку з сучасною екологічною кризою, теоретична і практична підготовка бакалаврів до самостійного вибору напрямів рішення екологічних проблем.

Завдання: формування у студентів екологічного світогляду і виховання здатності оцінки своєї професійної діяльності з погляду охорони біосфери, формування уявлень про людину як про частину природи, про єдність і цінність всього живого і неможливості виживання людства без збереження біосфери, навчання грамотному сприйняттю явищ, пов'язаних з життям людини в природному середовищі, у тому числі і з його професійною діяльністю, навчити основам технології і техніки захисту навколишнього середовища.

Змістовні модулі:

1. Основи теоретичної екології.
2. Вплив людини на навколишнє середовище.
3. Сучасні екологічні проблеми.

ННДЗП08 Фізичне виховання

Мета: формування всебічно розвиненої особистості, підготовка студентів до високоякісної праці за обраним фахом, збереження та зміцнення здоров'я.

Завдання: збереження та зміцнення здоров'я, загартування організму, прищеплення навичок здорового способу життя, підвищення фізичної і розумової працездатності; виховання у студентів потреби до систематичних занять фізичними вправами, прагнення до фізичного вдосконалення; оволодіння системною спеціальних знань з основ методики і організації фізичного виховання; набуття необхідних знань у галузі гігієни праці, харчування; формування життєво важливих вмінь і навичок, розвиток фізичних здібностей.

Змістовні модулі:

1. Основи фізичної підготовки та спортивного тренування.
2. Практична реалізація фізичного виховання.

ННДЗП09 Комп'ютерні системи та технології

Мета: формування у майбутніх фахівців сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури, набуття практичних навичок з основ застосування сучасних технологій обробки інформації за допомогою засобів управління комп'ютером та комп'ютерних систем, формування у студентів розуміння основ комп'ютеризації офісної діяльності, сучасного інформаційного забезпечення, системи знань та вмінь, зорієнтованих на проведенні інформаційної та інформаційно-аналітичної роботи із використанням прикладного програмного забезпечення, формування теоретичних знань та практичних навичок професійної роботи, що необхідні для використання інформаційних технологій та систем, ознайомлення студентів з актуальними питаннями використання засобів інформатики та комп'ютерної техніки у галузевому середовищі.

Завдання: придбання і закріплення знань студентами в області використання інформаційних технологій і систем, їх інформаційного та програмного забезпечення; вивчення універсальних пакетів програм; придбання знань в області локальних та глобальних мереж, освоєння методик і технологій автоматизованої обробки даних; вивчення принципів побудови інформаційних систем; освоєння засобів комп'ютерної техніки; засвоєння технології роботи в мережі Інтернет.

Змістові модулі:

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інформатики, комп'ютерної техніки та інформаційних технологій.

Змістовий модуль 2. Технології обробки та захисту інформації.

Змістовий модуль 3. Мережеві технології.

Змістовий модуль 4. Сучасні комп'ютерні системи опрацювання інформації.

ННДЗП10 Основи психології

Мета: формування прагнення до самопізнання та самовдосконалення, комунікативної компетентності студентів; підвищення рівня теоретичних знань; розвиток творчого мислення і вмінь підходити до рішення професійних та життєвих задач з урахуванням основних закономірностей функціонування психіки людини.

Завдання: допомога в осмисленні значущості основ психології для майбутнього професіонала в будь-якій галузі життєдіяльності; ознайомлення студентів з історією, сучасним станом, основними категоріями, методами, галузями психологічної науки; формування знань про сутність, зміст, структуру, джерела психіки людини та соціальної групи; формування професійного бачення психологічних закономірностей протікання та розвитку психічних процесів, станів та властивостей особистості; окреслення онтогенетичного шляху людини як соціального індивіда й особистості, розкриття зв'язку закономірностей психічного розвитку з вихованням і навчанням; розвиток у студентів комунікативних компетенцій, оволодіння технологіями міжособистісного спілкування; формування практичних навичок вправного застосування різних методів вивчення пізнавальної сфери особистості, психічних станів та індивідуально-типологічних особливостей особистості; заохочування студентів до пошуку зв'язків теоретичних положень науки з практикою.

Змістові модулі:

1. Вступ до психології.
2. Психологія пізнання.
3. Проблема особистості в психології.

ННДЗП11 Основи економічної теорії

Мета: отримання студентами ґрунтовних економічних знань, формування у них логіки економічного мислення й економічної культури, навчання їх базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів.

Завдання: набуття належних навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки; розуміння особливостей функціонування сучасних ринків, формування агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем; формування вмінь загального аналізу основних економічних подій у своїй країні та за її межами, пошук й використання інформації, необхідної для орієнтування в основних поточних проблемах економіки.

Змістові модулі:

1. Загальні основи соціально-економічного розвитку.
2. Теоретичні основи макроекономіки.
3. Теоретичні основи макроекономіки. Закономірності розвитку світового господарства.

ННДЗП12 Основи правознавства

Мета: вивчення загальних закономірностей виникнення, розвитку і функціонування держави і права, розгляд основних понять юриспруденції.

Завдання: засвоєння студентами знань про державу і право, розуміння та усвідомлення їх в певній системі; усвідомлення тісного зв'язку між правовими знаннями і суспільними відносинами, розуміння системи загальнолюдських принципів і цінностей, відображених у Конституції та законах України, правової системи в цілому; виховання у душі дотримання прав людини, поваги до людської гідності, розуміння зв'язку між правами і обов'язками людини і громадянина.

Змістові модулі:

1. Держава і право.
2. Основи конституційного права.
3. Особливості правовідносин в різних сферах.

ННДЗП13 Безпека життєдіяльності у галузі соціальних комунікацій

Мета: вивчення структури, змісту та взаємозв'язку життєдіяльності журналіста з умовами та загрозами складного становища; виявлення факторів, причин та параметрів, які сприяють їх виникненню; визначення принципів та способів захисту журналістів в умовах повсякденного життя, а також в умовах надзвичайних ситуацій, які притаманні саме для України.

Завдання: сформувати уявлення про основний алгоритм дій при наявності загроз або замаху на життя журналіста, оволодіння навичками, за допомогою яких зменшується ризик, якого журналісти зазнають під час своєї професійної діяльності, розробка методів

прогнозування, вивчення та ідентифікації шкідливих факторів, їх впливу на журналіста, людину, навколишнє середовище, розуміння небезпечних факторів в ситуаціях, які виникають як у сфері існування, так і в сфері навчання та праці, засвоєння основних понять, що необхідні для розуміння безпеки журналіста в цілому, формування навичок роботи з досліджуваною літературою, навчальними посібниками, словарями-довідниками.

Змістові модулі:

1. Безпека журналістів.
2. Юридичні аспекти безпеки журналістів.

ННДЗП14 Методологія та організація журналістичкознавчих досліджень

Мета: формування теоретичних та практичних знань у сфері вирішення наукових проблем на основі наукового пізнання, загальних закономірностей розвитку науки, виникнення наукових проблем та їх вирішення

Завдання: допомогти студенту оволодіти здатністю застосування основних теоретичних розробок наукового пізнання в науково-дослідній роботі, оволодіти навичками теоретичного і логічного мислення.

Змістові модулі:

1. Основи організації наукових досліджень.
2. Основи науково-технічної інформації.

Дисципліни циклу професійної підготовки

ННДПП01 Вступ до спеціальності

Мета: забезпечення високоякісними знаннями з актуальних практичних і теоретичних питань журналістики.

Завдання: надання студентам можливості для максимального розкриття свого потенціалу та набуття широкого спектру навичок, необхідних для роботи у журналістиці та у споріднених галузях діяльності, розвиток критичного мислення у студентів, розуміння місця, впливу, культурного контексту та важливості журналістики у суспільстві, прищеплення розуміння етичних проблем, що постають сьогодні перед журналістом, заохочення застосування професійних стандартів у підготовці до вимог ринку праці, пояснення, як новітні технології формують і змінюють журналістську роботу, навчання студентів методам адаптації до нових умов праці.

Змістові модулі:

1. Журналіст як суб'єкт масово-інформаційної діяльності.
2. Журналістика як система ЗМК.
3. Журналістика як інформаційний простір.
4. Журналістика як творчість.

ННДПП02 Етика соціальних комунікацій

Мета: виробити на теоретичному і практичному рівні навички, уміння та технологічні прийоми із застосування та дотримання професійних стандартів в галузі соціальних комунікацій.

Завдання: вироблення теоретичних орієнтирів, основ підходу до аналізу явищ практики, оволодіння головними поняттями професійної етики, отримання відомостей щодо змісту

головних нормативних документів, які регулюють етичну поведінку журналістів, фахівців з реклами та ПР; вироблення етичних орієнтирів, якими треба керуватися у професійній діяльності; розпізнавання етичних та неетичних продуктів та результатів журналістської, рекламної та ПР-діяльності.

Змістові модулі:

1. Медіаетика та журналістська діяльність.
2. Етика в рекламній та ПР-діяльності.

ННДПП04.1 Агенційна журналістика

Мета: засвоєння теоретичних засад функціонування інформаційних агентств та здобуття практичних навичок створення якісних повідомлень для інформаційних агентств.

Завдання: ознайомити студентів з правовим забезпеченням агенційної журналістики, розглянути історію становлення інформаційних агентств у світі та в Україні, проаналізувати роботу найбільших та найавторитетніших агентств, навчити розрізняти жанрові форми, композицію та стиль повідомлень інформагентств, розглянути інформаційні інтернет агентства як окрему групу.

Змістові модулі:

1. Загальна характеристика агенційної журналістики: світовий та вітчизняний досвід.
2. Інформаційні повідомлення інформагентств.

ННДПП04.2. Фотожурналістика та фотомистецтво

Мета: засвоєння теоретичних основ фотографічної творчості та зображальної діяльності журналіста, а також вироблення практичних умінь та навичок в галузі фотожурналістики.

Завдання: ознайомлення студентів з історією фотографії, фотографічною технікою, оволодіння зображально-виражальними засобами фотографії, вивчення жанрових особливостей та напрямів фотожурналістів, практичне застосування вивченого матеріалу.

Змістові модулі:

1. Теоретичні основи зображальної журналістики.
2. Жанри та напрями фотожурналістики.
3. Фотографія як мистецтво.

ННДПП04.3.1 Газетно-журнальний фах. Модуль 1. Газетно-журнальне виробництво

Мета: сприяння отриманню практичних навичок роботи у газеті, забезпечення якісних знань з практики пресової журналістики.

Завдання: познайомити студентів з типологією друкованих ЗМІ; навчити визначати види видань за допомогою різних характеристик; ознайомити з мовностилістичними особливостями газетних матеріалів; навчити правилам подачі матеріалу; розглянути особливості організації редакції; розглянути процес випуску газетного номеру.

Змістові модулі:

1. Типологія друкованих ЗМІ.
2. Зовнішня подача газетних матеріалів.
3. Редакція газети.
4. Випуск газетного номеру.

ННДПП04.3.2 Газетно-журнальний фах. Модуль 2. Газетно-журнальні жанри

Мета: оволодіння теоретичними основами та практичними навичками для створення журналістських текстів в інформаційних, аналітичних та художньо-публіцистичних жанрах для преси.

Завдання: дати чітке уявлення про жанри сучасної журналістики; сформулювати практичні навички створення журналістських матеріалів у різних жанрах з урахуванням типологічних ознак видання.

Змістові модулі:

1. Інформаційні жанри.
2. Аналітичні жанри.
3. Художньо-публіцистичні жанри.

ННДПП04.3.3 Газетно-журнальний фах. Модуль 3. Газетно-журнальний менеджмент

Мета: надання студентам необхідних знань та навиків у сфері управління газетним медіапідприємством.

Завдання: створення уявлення у студентів стосовно функціонування ЗМК як особливої галузі практичної діяльності; виробити первинні навички редакційного менеджменту; сприяти формуванню економічного мислення.

Змістові модулі:

1. Газетно-журнальний менеджмент: основні поняття та складові.
2. Специфіка методів управління газетно-журнальним медіапідприємством.

ННДПП04.4.1 Радіофах. Модуль 1. Радіовиробництво

Мета: формування знань, умінь та навичок, пов'язаних зі стандартами сучасного радіовиробництва.

Завдання: вивчення ситуації на сучасному ринку радіомовлення; засвоєння теоретичних положень роботи радіостанцій (організація ефіру, робота радіожурналістів); вироблення практичних навичок створення якісного звукового продукту та підготовка його до ефіру; засвоєння роботи з технічними засобами радіовиробництва та застосування їх в практичній діяльності; опанування технік тренування мовлення, дихання, дикції для роботи в студії.

Змістові модулі:

1. Загальні відомості про радіомовлення.
2. Організація роботи радіостанції.
3. Форматування радіоефіру.
4. Технічний бік радіомовлення.
5. Аудіореклама.

ННДПП04.4.2 Радіофах. Модуль 2. Радіожанри

Мета: засвоєння теоретичного матеріалу щодо еволюції системи жанрів радіожурналістики, її сучасного стану й тенденцій розвитку; вивчення характеристик інформаційних, аналітичних, художньо-публіцистичних радіожанрів та їх елементів; опанування навичок роботи радіожурналіста або радіоведучого як в прямому ефірі, так і в записі, засвоєння основних вимог до створення якісного аудіопродукту.

Завдання: познайомити студентів з особливостями підготовки радіоматеріалів інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних жанрів; надати можливість студентам напрацювати навички підготовки журналістських матеріалів різних жанрів; відпрацювати навички роботи радіожурналіста або радіоведучого в прямому ефірі.

Змістові модулі:

1. Загальна характеристика жанрової системи радіомовлення.
2. Функціонування системи жанрів радіожурналістики.
3. Практичний бік роботи радіожурналіста.

ННДПП04.4.3 Радіофакс. Модуль 3. Прямоефірне радіомовлення

Мета: засвоєння студентами основних засад функціонування та сучасний стан радіомовлення в Україні та опанування навичок роботи радіоведучого в ефірі.

Завдання: опанування навичок роботи радіожурналіста або радіоведучого як в прямому ефірі, так і в записі, засвоєння основних норм та вимог до створення якісного програмного продукту та вивчення теоретичного матеріалу щодо функціонування радіомовлення в системі ЗМІ.

Змістові модулі:

1. Радіомовлення в структурі ЗМІ України.
2. Особливості роботи радіожурналіста та радіоведучого.

ННДПП04.4.4 Радіофакс. Модуль 4. Радіоменеджмент

Мета: розуміння сучасних тенденцій розвитку медіаринку та формування у студентства знань та практичних навичок, пов'язаних із управлінням засобом масової інформації.

Завдання: знайомство студентів із процесом управління сучасними радіоорганізаціями, принципами планування роботи комерційної радіостанції; засвоєння студентами необхідних знань та навичок для створення власного конкурентоздатного медіапродукту; ознайомлення з професійними обов'язками радіопрацівників; вироблення практичних навичок в організації роботи радіоредакції, а також розробленні бізнес-плану для майбутньої радіостанції; розвиток творчого мислення та креативності для ефективного просування ЗМІ на ринку інформаційних та розважальних послуг.

Змістові модулі:

1. Організація роботи радіостанції.
2. Менеджмент радіостанції.

ННДПП04.5.1 Телевізійний факс. Модуль 1. Телевиробництво

Мета: засвоєння практичних навичок роботи тележурналіста; забезпечення якісних знань з актуальних питань телевиробництва.

Завдання: познайомити студентів з типологією електронних ЗМІ, а саме телебачення; навчити визначати формат і види мовлення, концепцію; навчити робити моніторинг телеканалів та окремих видів мовлення; розвивати критичне мислення у студентів; ознайомити з телетехнологіями, режисерською та операторською майстерністю; навчити

користуватися на практиці інструментарієм тележурналіста; дати уяву про стан та перспективи розвитку телепростору.

Змістові модулі:

1. Організація роботи на телебаченні.
2. Телевізійний контент. Програмування. Редакційна робота.
3. Виробництво телевізійного продукту.

ННДПП04.5.2 Телевізійний фах. Модуль 2. Телевізійні жанри

Мета: Огляд сучасних тенденцій розвитку жанрових особливостей тележурналістики; засвоєння практичних навичок роботи над темами у різноманітних телевізійних жанрах; забезпечення якісних знань з актуальних практичних питань тележурналістики.

Завдання: познайомити студентів з типологією електронних ЗМІ, а саме телебачення; познайомити з особливостями тележанрів; познайомити з мовностилістичними особливостями кожного телевізійного жанру; пройти стадії створення телепродукту від задуму до ефірної реалізації; створити якісний ефірний продукт під час практичних занять.

Змістові модулі:

1. Жанри телевізійної журналістики.

ННДПП04.5.3 Телевізійний фах. Модуль 3. Прямоефірне телевізійне мовлення

Мета: огляд сучасних тенденцій розвитку телевізійної журналістики в межах прямоефірного мовлення; засвоєння практичних навичок роботи над прямоефірним мовленням; забезпечення якісних знань з актуальних практичних питань тележурналістики.

Завдання: дати студентам знання про специфіку прямоефірного мовлення; надати інформацію стосовно вимог, що висувуються до текстів прямоефірного мовлення; навчити поширеним формам сценаріїв та телетворів; навчити користуватися інструментарієм прямоефірного телемовлення; створити якісний ефірний продукт для прямоефірного мовлення.

Змістові модулі:

1. Організація прямоефірних проєктів.
2. Організація роботи редакції у прямоефірному телемовленні.

ННДПП04.5.4 Телевізійний фах. Модуль 4. Телевізійний менеджмент

Мета: надати студентам необхідних теоретичних і практичних знань у сфері телевізійного менеджменту.

Завдання: дати уявлення студентам про телебачення як галузь практичної діяльності; виробити первинні навички редакційного менеджменту; сприяти формуванню економічного мислення; навчити розробляти бізнес-плани.

Змістові модулі:

1. Менеджмент телебачення.
2. Продюсерство.

ННДПП04.6.1 Інтернет-журналістика. Модуль 1. Жанри в Інтернеті

Мета: вивчення студентами особливостей функціонування жанрів в Інтернет-ЗМК, специфіки роботи журналіста над ними.

Завдання: вивчити структуру та роботу Інтернет-редакцій, навчити студентів специфіці роботи в інтернет-ЗМК, надати студентам практичних навичок роботи над окремими жанрами, навчити студентів користуватися найпоширенішими в мережі жанрами та напрямками текстів для Інтернет-ресурсів.

Змістові модулі:

1. Інтернет-журналістика: особливості функціонування Інтернет-ресурсів.
2. Специфіка функціонування різних жанрів в мережі Інтернет.

ННДПП04.6.2 Інтернет-журналістика. Модуль 2. Організація роботи конвергентної редакції

Мета: вивчення студентами особливостей функціонування конвергентних Інтернет-редакцій, специфіки роботи журналіста в них.

Завдання: вивчити структуру та роботу конвергентних Інтернет-редакцій, навчити студентів специфіці роботи в конвергентних інтернет-ЗМК, надати студентам практичних навичок роботи над окремими напрямками роботи в конвергентних ЗМІ.

Змістові модулі:

1. Конвергентні ЗМІ: організація роботи та перспективи розвитку.

ННДПП05 Мультимедійні технології та мультимедіадизайн

Мета: формування у майбутніх фахівців сучасного рівня інформаційної культури у галузі комп'ютерної графіки; ознайомлення з основними методами і алгоритмами теорії обробки зображень; набуття практичних навичок з основ застосування сучасних технологій обробки зображень за допомогою сучасних комп'ютерних засобів та спеціалізованих пакетів роботи із графікою; формування у студентів розуміння основ комп'ютеризації сучасних методів обробки графічної інформації, а також інформаційного забезпечення, системи знань та вмінь, зорієнтованих на проведенні інформаційної та інформаційно-аналітичної роботи з використанням спеціалізованого прикладного програмного забезпечення для роботи з зображеннями; формування теоретичних знань та практичних навичок професійної роботи, що необхідні для використання комп'ютерних технологій роботи з графічним матеріалом; ознайомлення студентів з актуальними питаннями використання засобів для роботи з комп'ютерною графікою у галузевому середовищі.

Завдання: придбання і закріплення знань студентами в області використання інформаційних технологій для роботи з комп'ютерною графікою; вивчення пакетів програм; придбання знань в області обробки зображень за допомогою методів та алгоритмів комп'ютерної графіки; освоєння методик і технологій обробки зображень, зокрема фільтрації, сегментації та ін.

Змістові модулі:

1. Вступ до мультимедіа дизайну. Історія. Розвиток. Сучасний дизайн.
2. Типографіка.
3. Комп'ютерні програми для роботи з графічною інформацією.

ННДПП06 Видавнича справа та редагування

Мета: освоєння комплексу знань студентами з теорії та історії видавничої справи та редагування, необхідних для реалізації у практичній роботі студента відповідних виконавських та управлінських рішень.

Завдання: надати студентам можливості для максимального розкриття свого потенціалу та набуття широкого спектру навичок саморедагування та редагування чужих текстів різних видів, що необхідно для роботи у журналістиці та у споріднених галузях діяльності; ознайомити студентів з історією становлення видавничої справи у нашій країні, основними етапами редакційно-видавничого процесу, нормами редагування.

Змістові модулі:

1. Видавнича справа в Україні на сучасному етапі.
2. Види видавничої продукції.
3. Едитологія як наука.
4. Нормативна база редагування.
5. Редакційно-видавничий процес.

ННДПП07 Публіцистика

Мета: забезпечити якісні знання з теорії, історії та практики публіцистики.

Завдання: познайомити студентів з історією й розвитком української публіцистики; надати студентам можливості для набуття широкого спектру навичок, необхідних для роботи в публіцистиці й критиці; розвивати критичне мислення у студентів, розуміння впливу, культурного контексту та важливості публіцистики у суспільстві; дати студентам поняття про сюжет і його елементи в фейлетоні й нарисі; навчити студентів користуватися на практиці інструментарієм публіциста; дати поняття про художню деталь, домисел і вимисел; дати поняття про іронію, сарказм, парадокс в сатиричних жанрах; ознайомити студентів з творчими проблемами публіциста; ознайомити з мовностилістичними та іншими особливостями публіцистичних творів.

Змістові модулі:

1. Теоретичні аспекти публіцистики.
2. Історія української публіцистики.
3. Наукові дослідження з української публіцистики.
4. Особливості художньо-публіцистичних жанрів.
5. Сатира і критика в публіцистиці.

ННДПП08 Масова комунікація та інформація

Мета: забезпечити високоякісні знання з актуальних практичних і теоретичних питань масової інформації та комунікації.

Завдання: сформулювати у студентів уявлення про соціальне, політичне, економічне значення інформації, її значення як ресурсу виробництва і науки, як явища культури; розвивати критичне мислення у студентів щодо масових інформаційних процесів; виробляти у студентів навички розпізнавання інформації з точки зору застосування чинного законодавства; вивчати методики розкриття різноманітних аспектів інформатизації суспільства.

Змістові модулі:

1. Поняття про масову комунікацію.
2. Теорії масової комунікації.
3. Природа масово-інформаційної діяльності. Масова інформація як соціальний феномен.
4. Інформаційні процеси в суспільстві.

ННДПП09 Соціологія масової комунікації

Мета: засвоєння теоретичних та практичних засад дослідження аудиторії засобів масової комунікації, її потреб, особливостей медіаспоживання.

Завдання: вивчення процесу масової комунікації, основних методологічних підходів до його дослідження; застосування методів, методик та інструментарію при дослідженні масовокомунікаційних явищ; формування навичок контент-аналітичних досліджень; дослідження шляхів підвищення ефективності комунікації.

Змістові модулі:

1. Загальне поняття про соціологію.
2. Соціологічне дослідження аудиторії засобу масової комунікації.

ННДПП12 Навчально-ознайомча практика

Мета: визначення особливостей професійної діяльності журналістів у різних напрямках – в організаціях, установах, підприємствах, ЗМК; підготовка студентів до самостійної професійної діяльності зі спеціальності у відповідності з кваліфікаційною характеристикою; набуття первісних навичок практичної роботи журналістів, необхідних для самостійного здійснення журналістської діяльності, прийняття професійно виважених рішень.

Завдання: закріплення отриманих знань з профільних дисциплін навчального плану; набуття та удосконалення професійних навиків, орієнтованих на потреби практичної діяльності систематизації теоретичних знань, набутих під час навчання; ознайомлення із сучасними технологіями випуску газети, підготовки радіо- та телеефірів; вивчення структури та специфіки організації редакційного процесу в ЗМК різних видів; оволодіння творчим інструментарієм щодо різних форм і методів збору інформації; створення не менше п'яти матеріалів інформаційного характеру.

ННДПП13 Навчальна практика

Мета: закріплення теоретичного матеріалу, який опрацьовано під час лекцій та практичних і семінарських занять з журналістського фаху (газетна журналістика, радіо-, тележурналістика, інтернет-журналістика); з'ясування значення кожного підрозділу для випуску газети; набуття практичних вмінь і навичок у написанні журналістських текстів різних видів, створенні радіо і телепродуктів, матеріалів для інтернет-ресурсів; набуття первісних навичок прийняття професійно виважених рішень з різних напрямків практики.

Завдання: застосовувати на практиці знання, здобуті під час теоретичного навчання; розвивати творчі здібності, працювати з різними джерелами інформації; уміти самостійно приймати рішення; навчитися планувати та організовувати робочий час, працювати в колективі; закріпити вміння, які відповідають виробничим функціям (організаційній, аналітичній, виконавчій) у типових задачах професійної діяльності.

ННДПП14 Навчально-виробнича практика

Мета: виробити у студентів професійні навички зі спеціальності, систематизувати, закріпити та розширити отримані під час теоретичного та практичного навчання знання, розвинути професійне мислення, вміння організаторської діяльності в умовах реальної поточної підготовки інформаційного продукту, формування у них навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи та набуття практичних навичок роботи журналіста.

Завдання: закріплення отриманих знань з профільних дисциплін навчального плану та під час попередніх практик, удосконалення професійних навиків; формування у студента як у майбутнього спеціаліста вміння і навички, необхідні для плідної самостійної роботи в редакціях газет, журналів різних форм власності, інформаційних відділах державних установ, органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств, на телебаченні і радіомовленні, в інформаційних агентствах; прояв і розвиток творчої ініціативи у процесі стажування, розширення творчих можливостей майбутніх фахівців; перевірку вмінь студентів використовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності; визначення професійної спеціалізації.

Опис вибірових дисциплін*Дисципліни загальної підготовки***ВНДЗП01 Медіаправо**

Мета: формувати необхідні у подальшій роботі журналіста-практика основні знання у сфері інформаційного законодавства України та міжнародного інформаційного права, проаналізувати стан сучасного інформаційного законодавства, шляхи удосконалення правової бази діяльності засобів масової інформації.

Завдання: ознайомити студентів з основами теорії інформаційного права; дослідити практику регулювання правових проблем у журналістській діяльності; проаналізувати увесь комплекс законодавчих актів, що стосуються правового регулювання мас-медійної діяльності; забезпечити осмислене знання студентами основних видів інформаційної діяльності: створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорона та захист інформації; розглянути сутність відповідальності про порушення законодавства про інформацію та неприпустимості зловживанням права на інформацію; визначити основні галузі права; диференціювати поняття інформаційне право та інформаційне законодавство.

Змістові модулі:

1. Держава і право.
2. Основи інформаційного права.

ВНДЗП02 Історія кіно- та телемистецтва

Мета: ознайомити студентів з історією розвитку кінематографу як виду мистецтва та засобу масової комунікації.

Завдання: дослідити історію вітчизняного та зарубіжного кіно- та телемистецтва; навчити професійному перегляду кінострічок різних видів (документальне, ігрове тощо); структурувати кінематографічні повідомлення.

Змістові модулі:

1. Історія світового кінематографу.
2. Історія українського кіно- та телемистецтва.

ВНДЗП03 Історія світової літератури та літературно-художньої критики

Мета: формування у студентів знання основ літературної діяльності світових письменників та літературної критики, та вироблення у них навичок літературно-критичної діяльності.

Завдання: удосконалення навичок сприйняття й осмислення конкретного літературного твору і всього літературно-художнього процесу; з'ясування природи літературної критики, її методів, жанрів, функціонально-стильових різновидів; спрямування самостійної роботи студентів на вивчення кращих зразків літературно-художньої критики. Актуальним для студентів є можливість оволодіти методикою аргументації своїх висловів про ідейно-естетичні особливості твору, індивідуальний стиль автора, удосконалити естетичний смак.

Змістові модулі:

1. Історія зарубіжної літератури 1 половини ХХ століття.
2. Особливості розвитку світової літератури 2 половини ХХ століття.

ВНДЗП04 Спічрайтинг

Мета: формування системи теоретичних знань та практичних навичок в сфері спічрайтингу, підготовку майбутніх фахівців до практичної роботи.

Завдання: визначити місце спічрайтингу серед інших напрямків ПР-діяльності; сформувати уявлення про предмет, структуру, функції та практичне значення використання спічрайтингу; розкрити зміст базових понять та термінів спічрайтингу; ознайомитися з особливостями стилів та засобів мови, що використовуються при підготовці текстів виступів; навчити створювати ефективні письмові та усні тексти.

Змістові модулі:

1. Теоретичні засади спічрайтингу.
2. Технологія підготовки спічрайтерського тексту.

ВНДЗП05 Нормативні основи функціонування ЗМК

Мета: надати студентам комплексні знання стосовно нормативних основ функціонування сучасних засобів масової комунікації.

Завдання: надати уявлення про поняття «норми» у соціальних комунікаціях; дослідити види норм, зокрема, інформаційні та етичні норми; вивчити нормативну базу функціонування ЗМК, документи, що забезпечують діяльність медіа (правознавчі, діловодчі тощо), зробити акцент на свободі слова та її нормативному забезпеченні, праві на об'єктивну, правдиву, неупереджену інформацію, та його нормативному забезпеченні.

Змістові модулі:

1. Професійні стандарти українського журналіста у системі міжнародних стандартів.
2. Моральна діяльність журналіста у сучасних соціокультурних умовах.
3. Відповідальність за порушення професійних стандартів.

Дисципліни професійної підготовки

ВНДПП01 Постановка голосу

Мета: дати студентам знання основних теоретичних засад майстерності постановки голосу, уявлення про будову дихального і голосового апарату, виробити у них уміння та навички володіння дихальним і голосовим апаратом, сформувати необхідні навички правильного діафрагмального дихання і голосоутворення, навчити уникати голосових небезпек, характерних для працівників голосових професій, навчити наполегливо працювати над технікою й виразністю мови диктора та ведучого програм радіо та телебачення.

Завдання: набуття студентами відповідних практичних і теоретичних умінь і навичок у розвитку професійних якостей майбутнього диктора, ведучого: володіння дихальним і мовним апаратом, навичками правильного голосоутворення, технікою володіння голосом, інтонацією, тембаральною образністю; набуття загальної культури, логічності й

образності мови, творчої уяви та образного мислення, вольового, опорного посилення звуку, емоційного запалу, а також виховання мовного слуху.

Змістові модулі:

1. Функціонування дихального апарату.
2. Голосовий інструментарій: практикум.

ВНДПП02 Інтернет-професії комунікаційного циклу

Мета: оволодіння знаннями про актуальні професії фахівців з медіа у зв'язку з переходом засобів масової інформації в Інтернет та їх конвекгенції.

Завдання: дослідити нові тенденції функціонування ЗМК в Інтернеті; проаналізувати сутність найрозповсюдженіших медійних професій в Інтернеті; розглянути особливості трансформації професійних навичок та компетентностей в умовах переходу медіа в Інтернет.

Змістові модулі:

1. Інтернет-медіа: загальні характеристики та тенденції.
2. Професії комунікаційного циклу в Інтернеті: нові вимоги.

ВНДПП03 Історія журналістики

Мета: ознайомити з історією формування та розвитку журналістської справи у країнах світу.

Завдання: поповнити знань з історії світової журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю, починаючи з їх зачатків до сучасних часів; встановити залежність тематики та напрямків діяльності реклами, журналістики та PR в залежності від періоду та ситуації в країні; розглянути особливості творчих продуктів в різні періоди; порівняти темпи розвитку журналістики, в різних країнах світу.

Змістові модулі:

1. Історія світової журналістики.
2. Історія української журналістики.

ВНДПП05 Риторика та літературна творчість

Мета: оволодіння основами риторики; створення у студентів теоретичних та методологічних основ оволодіння знаннями, вміннями та навичками в галузі мовних комунікацій та озброєння практичними рекомендаціями по їх застосуванню; підвищення риторичної культури студентів та формування у них комунікативної компетенції; оволодіння вмінням переконувати, кваліфіковано вести ділові бесіди, переговори, професійно відстоювати погляди у спорах, дискусіях; озброєння раціональною та ефективною технологією підготовки та виконання публічних промов.

Завдання: створення цілісного уявлення про історичні та соціокультурні передумови виникнення «риторичної ментальності» в європейській та світовій культурі; усвідомлення специфіки основних історичних етапів розвитку ораторського мистецтва як відображення динаміки європейської та світової культури; засвоєння історико-культурних зв'язків ораторського мистецтва як окремої дисципліни з філософією, наукою, літературою і т.д.; практичне оволодіння основами побудови промови відповідно певному комунікативному задуму.

Змістові модулі:

1. Риторика як навчальний предмет і соціальне явище.
2. Публічна промова.

ВНДПП06 Права людини і медіа

Мета: підвищення обізнаності у сфері прав людини, рівності та недискримінації, посилення чутливості ЗМІ до проблематики меншин та вразливих груп, а також дотримання етичних журналістських стандартів у висвітленні питань, пов'язаних із правами людини; оволодіння теоретичними основами та практичними навичками правозахисної / адвокаційної журналістики для створення журналістських матеріалів з означеної проблематики в інформаційних, аналітичних та художньо-публіцистичних жанрах для ЗМІ.

Завдання: дати чітке уявлення про сучасні стандарти прав людини, відмінність та спільність міжнародних та європейських підходів; сформулювати здатність визначати пріоритетні питання та шляхи підвищення обізнаності у сфері прав людини, рівності та недискримінації з метою посилення чутливості ЗМІ (медіа) до проблематики меншин та вразливих груп; виробити практичні навички щодо дотримання етичних журналістських стандартів у висвітленні питань, пов'язаних із правами людини; визначити шляхи активізації уваги до використання прав людини (цінності, стандарти, механізми) в медіадіяльності; формування позиції про запобігання порушенням прав людини у журналістській діяльності.

Змістові модулі:

1. Права людини як медіатема.
2. Дії на захист суспільних інтересів в медіапрактиці.

ВНДПП07 Дисидентські комунікації та альтернативні медіа

Мета: забезпечити високоякісні знання з актуальних практичних і теоретичних питань дисидентських комунікацій та альтернативних медіа.

Завдання: вивчити теоретичні засади дисидентських комунікацій та альтернативних медіа; знати особливості функціонування дисидентських комунікацій; вивчити історію дисидентських комунікацій в Україні та в світі; виробити у студентів навички розпізнавання альтернативної інформації; вивчити методики розкриття різноманітних аспектів дисидентських комунікацій та альтернативних медіа; розкрити засоби, форми дисидентських комунікацій та альтернативних медіа; розвивати критичне мислення у студентів щодо дисидентських комунікацій та альтернативних медіа.

Змістові модулі:

1. Особливості дисидентських комунікацій.
2. Роль альтернативних медіа в суспільстві.

ВНДПП10 Практикум зі сценарної майстерності

Мета: надати студентам практичні знання з майстерності складання сценаріїв, їх композиційних особливостей зважаючи на жанр та напрямок.

Завдання: дослідити теоретичне підґрунтя сценарної майстерності, проаналізувати особливості складання сценаріїв в залежності від типу, зокрема, сценарії для телевізійних

та радіопроєктів, а також спеціальних заходів; оволодіти на практиці основами сценарної композиції та майстерністю сценарної справи.

Змістові модулі:

1. Основи сценарної майстерності.
2. Основи сценарної композиції.

ВНДПП11 Іміджологія

Мета: отримання студентами необхідних теоретичних знань з теоретичних та практичних основ іміджології, а також застосуванні отриманих знань при аналізі та творенні різних типів іміджу.

Завдання: осмислення основ іміджології, вивчення сучасних стратегій та технологій іміджування, усвідомлення психологічних основ імідж-комунікації, опанування студентам методологічних принципів побудови іміджу особистості, установи, певної професійної групи.

Змістові модулі:

1. Теоретико-методологічні засади іміджології як науки.
2. Функціональна іміджологія.
3. Основи успішного ділового іміджу особистості.

ВНДПП12 Гендерна проблематика в мас-медіа

Мета: вивчення теоретичних основ з гендеру та особливостей висвітлення гендерної проблематики в мас-медіа.

Завдання: вивчити основні поняття, терміни і визначення з гендерної проблематики в ЗМІ; визначити гендерні стереотипи в мас-медіа; вміти аналізувати гендерний баланс в ЗМІ; вміти користуватися гендерною термінологією в творчих студентських працях; вміти створювати гендерно-збалансовані матеріали; знати специфіку використання гендерних тем в мас-медіа; вміти застосовувати набуті знання, вміння і навички у практичній діяльності.

Змістові модулі:

1. Гендерна проблема в мас-медіа.
2. Гендерні стереотипи та гендерний баланс в ЗМІ.

ВНДПП13 Реклама та зв'язки з громадськістю

Мета: ознайомлення студентів з основами паблік рілейшнз та реклами, сутністю та принципами ПР-діяльності та рекламної справи.

Завдання: ознайомлення з основами рекламної діяльності та паблік рілейшнз; вивчення типологічних ознак реклами та ПР; аналіз документів, що регулюють професійну діяльність рекламистів та фахівців ПР; надання знань для оволодіння практичними навичками роботи в рекламному напрямку та в сфері паблік рілейшнз.

Змістові модулі:

1. Теоретичні аспекти рекламної та ПР-діяльності.
2. Практична реалізація рекламної та ПР-діяльності.

ВНДПП14 Медіаосвіта та медіакритика

Мета: підготовка студентської молоді до життя в сучасних інформаційних умовах на основі аудіовізуальної грамотності, розвиток навичок з розуміння та усвідомлення наслідків впливу різних видів медіа на психіку особистості та суспільства в цілому; підготувати студентів до передачі цих знань непідготовленій аудиторії, формування у студентів навички критичного осмислення різного роду матеріалів у ЗМІ, об'єктивного їх оцінювання.

Завдання: вивчення понятійного апарату медіаосвіти, аналіз основних термінів медіа та медіаосвіти; визначення сутності медіа компетентності, характеристика основних етапів історичного розвитку теорій і технологій медіа та медіаосвіти в світі; аналіз сучасної соціокультурної ситуації, особливостей розвитку медіа й медіаосвіти у різних країнах світу; визначення векторів розвитку медіаосвіти в Україні, ознайомлення з напрямками діяльності провідних наукових шкіл в Україні; розкриття дидактичних, психолого-педагогічних і методичних аспектів застосування медіа в навчанні і вихованні; ознайомлення студентів із розвитком медіакритики як новим видом журналістської діяльності за кордоном та в Україні; узагальнення та систематизування раніше набутих знань із правових основ журналістики, професійної майстерності, журналістської етики; вміння практично застосовувати їх у щоденній діяльності; сприяння формуванню почуття відповідальності у майбутніх журналістів за кожен матеріал, який вони готують.

Змістові модулі:

1. Основи та особливості медіакритики.
2. Засади медіаосвіти на сучасному етапі.